

РЕЦЕНЗИЯ

ОТНОСНО: Конкурс за „Професор” на НСА “В. Левски” по Теория и методика на физическото възпитание, спортната тренировка и кинезитерапията – Адаптирана физическа активност и спорт за нуждите на катедра Водни спортове, с единствен кандидат доц. Майя Николова Нейчева, доктор, публикуван в ДВ № 98/13.12.2011 г., стр. 116-117, т.16.

Кандидатката за професор доц. Майя Николова Нейчева родена на 09.03.1949 г. в г. София. Завършва средно образование през 1967 г. с отличен успех, а през 1971 г. става редовен аспирант в катедра Водни спортове към НСА и през 1976 г. е удостоена с образователната научна степен “Доктор”. През 1978 г. печели конкурс за старши асистент в катедра Водни спортове, а през 1981 г. е удостоена с академичната длъжност „Главен асистент”. В периода 1990/92 г. е главен асистент във Висшия институт за физическа култура и спорт в г. Мостаганем, Алжир. През 1996 г. е удостоена с академичната длъжност „Доцент”.

През 1994-1995 г. е избрана за ръководител на катедра Водни спортове и член на АС на НСА. Понастоящем доц. М. Николова е ръководител на програмните съвети по специалността “Адаптирана физическа активност и спорт” (АФАС) в ОКС “Бакалавър” и “Магистър” (редовна и задочна форма). Ръководила е работни екипи на 5 проекта свързани със спорта като средство за образователна и социална интеграция на хора с увреждания, а също е участвала като изпълнител на 2 проекта в цитираното направление. Участвала е в работата на 44 научни конгреси, симпозиуми и конференции.

Кандидатката за професор доц. Майя Николова е утвърден лектор и спортен специалист по АФА и адаптирано плуване за хора с увреждания. Изявява се като сериозен научен работник, като автор на редица трудове по адаптирана физическа активност и спорт. Ръководила е специализирани обществени прояви и кръгли маси в това направление.

Тя има почетното звание „Майстор на спорта” по плуване. Била е треньор по плуване, водна топка (жени) и адаптирано плуване. Печелила е спортни медали и е удостоена с редица награди за спортна и обществена дейност. Председател е на УС на две сдружения СК Спешъл

Олимпикс и СК Параолимпик - НСА, както и на синдикална секция на НСОН в НСА.

Ръководител е на трима докторанти, от които двама успешно са защитили дисертация, и на 18 дипломни работи в ОКС „Бакалавър” (6) и “Магистър” (12).

Въз основа на представената автобиографична и научна документация бих желала да подчертая два неоспорими факта:

1. Кандидатката за професор доц. М. Николова е напълно изграден преподавател и научен работник с изключително актуална и полезна за теорията, методологията и практиката на спортната наука продукция и в частност на адаптираната физическа активност и спорт.
2. Доц. М. Николова притежава авторитетна трудова, научна и обществена биография, която е представена обективно, прецизно и коректно, за да заявя твърдо мнението си за безапелационността на тази кандидатура.

Цитираната позиция подкрепям не само с посочените факти, но и като колега на доц. М. Николова, с която работим съвместно в учебния процес по адаптирана физическа активност и спорт в НСА.

В съответствие със Закона за развитие на академичния състав и Правилника за придобиване на научни звания и заемане на академични длъжности в НСА, са представени научните трудове на кандидатката, както следва: книги, монографии и учебни ръководства 4 броя, които са самостоятелно написани. Научни статии - 29, от които 3 като самостоятелен автор, 18 първи автор, от тях 4 в чуждестранни източници. От останалите 8 статии са от колектив, от тях 3 са в чуждестранни издания. Резюмета – 14 публикувани от участие в научни конференции и симпозиуми, от които 11 са в чужбина и 3 у нас с международно участие. В раздела други учебно-методични разработки са представени 17 учебни плана и програми, от които 6 самостоятелни и 11 от колектив.

Като автор на научни разработки доц. М. Николова е цитирана в 45 труда, от които в 6 дисертации и в 39 научни публикации на изследователи.

От представения списък на научната продукция се рецензират всичките - общо 33 публикации и 14 резюмета.

Научните изследвания на доц. М. Николова обхващат широка проблематика: теорията и методиката на адаптираната физическа активност (АФА), методика на обучението и тренировката в плувните

спортове, изследвания за контрол и оценка на специфичната работоспособност и функционална диагностика.

За да се очертае напълно същината на научното творчество на кандидатката, ще акцентирам на значителните приноси от методологична гледна точка, а не върху конкретната фактология на трудовете като цяло.

В основните трудове е формулирана теоретико-методичната постановка на адаптираната физическа активност. За първи път е направен опит за систематизиране, обобщаване и точно дефиниране на основните термини на адаптираната физическа активност и спорт (от английски на български език и обратно), което е гаранция за единност и равнозначност при определяне същността на понятията, за да се разпространяват добрите практики (на АФАС) – I.2.-1, 2 гл.; I.3.-3 гл.; III. 2,9; II.B.1.

Създадена е структура по АФА в образователната система за интегрирано обучение (II.B.5; I.2.-3). Също АФА в общността, като в различен контекст хората с увреждания участват в рекреацията, елитния спорт, училищния спорт, спорт за всички (III. 1, 3, 6; проекти: I. 1, 2; II. 1, 2).

Внимание заслужава собствената методика за оздравително плуване и кондиционна тренировка за укрепване на здравето и развитие на двигателните способности. Изработени са специализирани методики, създадени са адаптивни тренировъчни алгоритми и са систематизирани упражнения по техника на плуване за деца и възрастни (I.1; II.A. 3, 4, Б. 2, 10, 12, 14; III. 5, 10; приложение I към I.1).

Особен акцент заслужава обучението по АФА и спорт, като университетска специалност. За първи път в НСА „Васил Левски“ са изработени нови учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми за подготовка на специалисти с професионална квалификация „Треньор по АФА и спорт“ – ОКС „Магистър“ и „Бакалавър“ (IV.A.1; IV.A.2; IV.B.1. гл. III. 1-10; гл. III.2.2.11; гл. III.1. 12-14).

Особено полезни са приносите към методиката на обучение и тренировката в плувните спортове. Научните изследвания са в две насоки: 1) плуването в образователната система (II.A. 1; Б. 3, 6, 7; В. 11, 12); 2) начално обучение и спортно майсторство по плуване и водна топка (I. 4; II.A. 2; Б. 1; В. 8, 9, 15, 16, 17; Г. 1). Кандидатката е направила задълбочени анализи, изработила е учебни съдържания, класификационни структури, изведени са изводи и са приложени в тренировъчната практика. Направен е първи опит у нас за създаване на единна програма за обучение и начална спортна подготовка в плувните спортове.

Не са за подценяване и изследванията във връзка с контрола и оценката на специфичната работоспособност и функционалната

диагностика (II.Б. 3; Г. 2, 3, 4; III. 11, 12). Интерес представлява направения първи опит у нас за изследване на интегралните физиологични параметри при ученици, в количествено измерими теренни еквивалентности за оптимизирано управление на качеството издръжливост на суша и във вода.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Доц. М. Николова участваща в конкурса за академичната длъжност „Професор”:

1. Притежава неоспорима научна осведоменост и компетентност в съвременната спортна наука по плуване и в частност в направлението адаптирана физическа активност и спорт, което доказва, че е водещ специалист в тези области.
2. Резултатите от собствените изследвания са публикувани в наши и чуждестранни научни издания. Цитирана е многократно, което е резултат за приносите ѝ.
3. За нуждите на обучението по адаптирана физическа активност и спорт, на което е ръководител, е написала книги, монографии, учебни помагала и е разработила съответните програми със съдържание според документите на Европейския съюз и световните тенденции. Изследвала е спецификата на образователния и тренировъчния процес по плуване при хората с увреждания.
4. Участвала е в редица проекти от национален и регионален мащаб, предимно в интеграцията на хора с увреждания.
5. Ръководител е на успешно защитени докторати и дипломни работи в ОНС „Доктор” , ОКС „Бакалавър” и „Магистър”.
6. Има обществена и професионална дейност извън НСА.

Цялостната документация свързана с конкурса е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото приложение и на Правилника на НСА „Васил Левски” за придобиване на научни степени и

заемане на академични длъжности, както и на допълнителните показатели, предвидени за професурата.

Въз основа на гореизложеното и на личните ми положителни впечатления от съвместната ни работа години имам аргументирано основание и убеденост да предложа на Научното жури на НСА „Васил Левски” по Теория и методика на физическото възпитание, спорта и кинезитерапията – адаптирана физическа активност и спорт, за нуждите на катедра „Водни спортове”, да присъди академичната длъжност „Професор” на доц. Майя Николова Нейчева, доктор.

Давам своя положителен вот „ДА” в процеса на гласуването.

София, 07.05.2012 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. д-р Зоя Горанова, ДН